

Exempel herpaa med Hensyn til saadanne Oplysninger fra det samme Ministerium, hvorfra dette er fremkommet. Den ærede Indenrigsminister paa den forrige Rigsdag opgav os ogsaa en statistisk Fortegnelse over det Fæstegods, der fra Aaret 1835 skulde være gaaet over til Selveiendom, men da vi saae nærmere til, saa havde den ærede Indenrigsminister i dette Tal taget med, hvad der var indlagt under Herregaardene og hvad der var gaaet over til Huse, der vare blevne bortleiede, men en saadan statistisk Opgivelse beviser rigtignok det Modsatte af hvad den skulde bevise. Jeg siger ikke, at dette er Tilfældet her, men jeg siger, at man ikke veed, om det er Tilfældet, inden man seer noget Nærmere om denne Opgivelse. En Ting troer jeg dog virkelig, at disse Talopgivelser bevise, og det er, at den Betydning, man i Almindelighed er tilbøielig til fra en vis Side at kaste mod Bondestanden, ved at sige, at den ikke vil betale billige Priser, ikke forholder sig rigtig; thi Ministeren oplyste, at Middelsprisen for en Tønde Fæstegaards-Hartkorn paa Derne havde været over 700 Rbd., men er det Middelsprisen, som Fæsterne have givet, naar de have kjøbt, viser dette dog virkelig, at der ikke er ringe Tilbøielighed hos Fæsterne til at give, hvad rimeligt er. Det Bevis vil jeg altsaa uddrage af hvad der er udtalt af Ministeren, at hiin Paastand ikke i Fremtiden kan gøres, med mindre man kommer med nye Momenter, der bevise det Modsatte: „Naar vi Alle vilde bidrage. Vort“, sagde den ærede Minister — ja jeg vilde ønske, at vi Alle vilde bidrage Vort til, at denne Overgang kunde blive retfærdig og billig, men man veed jo meget godt, at Retfærdighed og Billighed ere Begreber, som ere meget elastiske, og der maa altsaa, forinden man egentlig kan glæde sig derover, have en Forklaring over, hvad man forstaaer ved Retfærdighed og Billighed; den har man for Dieblisset ikke paa Papiret, men med Hensyn til Indenrigsministeren have vi en factisk Forklaring derover, naar vi see hen til det Classensfæstecommiss, og jeg troer virkelig ikke, at Bondestanden vil erkjende den Retfærdighed og Billighed for at være en saadan, som den kan gaae ind paa eller være tjent med (Hør!).

„Men“, sagde Indenrigsministeren, „Regjeringen vil gjøre Alt, hvad der stemmer med Lov og Ret, for at fremme Selveiendom“, men Ministeren sagde ikke, hvad dette var. Jeg havde nu troet, at Ministeren allerede idag, for at vise os, hvad dette var, Regjeringen vilde gjøre, havde forelagt os forskjellige Lovforslag om saadanne Foranstaltninger, som kunne tjene til at fremme, hvad der efter Lov og Ret kunde fremmes med Hensyn til Selveiendom, men jeg har ikke fundet Noget paa min Plads eller hørt noget Saadant anmeldt. Jeg maa altsaa spørge den ærede Indenrigsminister, hvilke disse Foranstaltninger ere, og om de maaskee ere ubetimelige for Dieblisset; om de maaskee først blive betimelige, naar vi Andre ere borte. Det er meget let sagt, at man vil gjøre det eller det, men man maa dog for det Første vide, om der er noget Saadant, som kan gøres, og dernæst, om det, der kan gøres, ogsaa virkelig vil blive gjort. En Ting veed jeg, at Regjeringen har gjort i de sidste to Aar, for at fremme Eiendom, og det er, som bekendt, denne store Iver for at slaae Fæstegodsset løs for Fideicommissbestidderne, og give dem den samme Ret til at faae Bonden til at give Alt, hvad de ville have for deres Fæstegods, i Lighed med de private Godsseiere. Det er den Foranstaltning, som Regjeringen har truffet for at fremme den saakaldte Frivillighed, men en saadan Frivillighed anseer jeg ødelæggende for mange Fæstere. En Ting hørte jeg imidlertid med overordentlig stor Glæde af Ministeren; han sagde nemlig, at Fæstegodsset paa Domainerne vilde nu gaae over til Selveiendom, og ligeledes de offentlige Stiftelsers Gods. — Jeg takker Indenrigsministeren mange Gange, fordi han har givet os Underretning om, at Regjeringen har tænkt paa at lade de offentlige Stiftelsers Gods gaae over til Eiendom; det er en Udtaelse, som i Modsatning til den, vi hørte igaar, skal blive modtaget med megen Glæde, naar Forslaget dertil maatte komme, kun ønske vi, at det maatte komme snarest muligt (Hør!). Naar Indenrigsministeren tillige har nævnt som alt det Gods, der var Tale om ved frivillig Overeenskomst at skulle overgaae til Eiendom: